

Uppdaterad åtgärdstabell för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland, 2019 – 2023

Åtgärdstabellen har upprättats av
Länsstyrelsen i Västra Götalands län

NATURVÅRDSVERKET

Naturvårdsverket

Tel: 010-698 10 00

E-post: registrator@naturvardsverket.se

Postadress: Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Internet: www.naturvardsverket.se

Koordinerande myndighet:

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Tel: 010-224 40 00,

E-post: vastragotaland@lansstyrelsen.se

Postadress: Länsstyrelsen i Västra Götalands län

403 40 Göteborg

Internet: www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland

© Naturvårdsverket 2020

Omslag: Öppen, kalkrik hållmark i Dalsland, Ryrhalvön, foto Stefan Husar

Förord

Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper är ett av flera verktyg för att nå det av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv, och även de övriga sex ekosystemrelaterade miljö kvalitetsmålen.

Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper bidrar även till att uppnå Aichimål 12 inom Konventionen för biologisk mångfald som handlar om att senast 2020 ha förbättrat hotade arters bevarandestatus och mål 15, delmål 15.5 i de Globala målen för hållbar utveckling om att hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Åtgärdsprogrammet för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland 2013 – 2017 togs fram och har koordinerats nationellt av Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Programmet har redovisats till Naturvårdsverket, som beslutade att förlänga programmet till och med 2018, och sedan 2023.

Rapporten innehåller mål samt en kortfattad presentation av angelägna åtgärder under tiden 2019–2023 för att bevarandestatusen i Sverige för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland ska kunna förbättras. Åtgärderna samordnas mellan olika intressenter, vilket får till följd att kunskapen om och förståelsen för naturtypen ökar. Förankring av åtgärderna har skett genom samråd med berörda aktörer.

Samlad information om åtgärdsprogrammet finns på Naturvårdsverkets hemsida: Åtgärdsprogrammet för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland ISBN 978-91-620-6530-0.

Fastställelse och giltighet

Naturvårdsverket beslutade 2020 att fastställa en uppdaterad åtgärdstabell för åtgärdsprogrammet för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland (ärende NV-01538-10). Tabellen är ett vägledande, ej formellt bindande dokument och gäller under åren 2019–2023.

När giltighetstiden för ett program går ut ska programmets nationella koordinator redovisa genomförda åtgärder, resultat och måluppfyllelse under den gångna programperioden. Programmets fortsättning, djupare utvärderingsbehov och ambitionsnivå avgörs av Naturvårdsverket i samråd med programmets nationella koordinator och ArtDatabanken. Giltighetsperioden för åtgärdsprogrammet förlängs om det inte fattas beslut om att programmet ska upphöra eller ett nytt program fastställs.

Innehåll

FÖRORD	1
FASTSTÄLLELSE OCH GILTIGHET	2
INNEHÅLL	3
BAKGRUNDSBESKRIVNING	4
VISION OCH MÅL	6
Vision	6
Långsiktigt mål	6
Kortsiktigt mål	6
BILAGA 1.	7

Åtgärdsprogrammet har löpt mellan åren 2013 till 2017 och därefter förlängts till 2018 och sedan 2023. Västra Götalands län är enda län som är berört av detta åtgärdsprogram.

Mer information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets rapport 6530 Åtgärdsprogram för öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland, 2013 - 2017.

Vision och mål

Vision

Den vision och de mål som nämns i åtgärdsprogrammet öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland 2013–2017 lyder:

Det är svårt att ens ge en grov uppskattning av hur mycket av Dalslands kalkrika lerskifferhållmarker (i gynnsam bevarandestatus) som behövs, för att de krävande arter, främst bland lavar och mossor, som har sin huvudsakliga svenska utbredning på dessa marker, ska ha så gynnsam utveckling att de kan öka och vandra ut från rödlistorna. I dagsläget finns några få hektar av hävdade kalklerskiffermarker med tunt jordtäck och ytterligare ett tiotal hektar utmed sjöstränder. En grov uppskattning är att arealen åtminstone behöver tiodubblas innan, en från biologisk mångfaldssynpunkt, acceptabel nivå uppnås. Med en tiodubbling av arealen, och en adekvat skötsel, kan kanske det biologiska innehållet säkerställas på lång sikt (generationsperspektivet). Klottedgellaven verkar inte ha någon minskande population sett över en 10-årsperiod tillbaka i tiden, men igenväxningen hotar kontinuerligt, och försvinner en population är det svårt att tro att den kan komma tillbaka, åtminstone spontant.

Långsiktigt mål

- Arealen av öppna dalsländska kalkrika hållmarker i gynnsam bevarandestatus uppgår till minst 100 hektar 2020.
- Totalt finns öppna kalkhållmarker (>1 ha /st) i minst 20 olika områden i Dalsland, år 2020.
- Antalet manuellt röjda småbiotoper med kalkgynnad växt- och djurliv, utöver förekomsterna med klottedgellav, uppgår till ytterligare minst 50 stycken (ej arealangivet) år 2020.
- Antalet lokaler för klottedgellav *Psora globifera* och rödlistade rosett-mossor *Riccia* spp. är minst 25 stycken år 2020. Miljöerna skall vara röjda och ha en god bevarandestatus.
- Antalet individ av klottedgellav *Psora globifera* är också ökande 2020 jämfört med 2012. Den ökande trenden beror på att nya lokaler identifierats och/eller att restaureringar lett till en ökning av antalet värdefulla förekomster av de arter som hör till habitatet.
- Populationerna på alla kända lokaler har en gynnsam utveckling 2020.

Kortsiktigt mål

- Arealen av dalsländska öppna kalkhållmarker uppgår till minst 50 hektar 2017. Idag finns uppskattningsvis ca 10–20 ha.
- Totalt finns öppna kalkhållmarker (> 1 ha/lokal) i minst 10 olika områden i Dalsland, år 2017. Idag uppskattas det finnas ca 5 lokaler med mer än 1 ha.
- Antalet lokaler för klottedgellav *Psora globifera* och rödlistade rosett-mossor *Riccia* spp. är minst 20 stycken år 2017.

Bilaga 1.

Föreslag till uppdaterad åtgärdsstabell Öppna, kalkrika hållmarker i Dalsland

Kategori: Ordinarie åtgärdsprogram

Åtgärd	Kommun	Område/ Lokal	Aktör	Finansiär	Uppskattad kostnad NV-ÅGP	Uppskattad kostnad annan finansiär	Prioritet	Genomförs senast ¹
Information								
Informationsfolder	Hela området		Lst	NV-ÅGP	50 000		2	2019-2023
Skötsel och nyskapande av livsmiljöer								
Röjningar vägkanter	Hela området	Allmänna vägar inom området	Trafikverket	Trafikverket	0		1	2019-2023
Röjningar, mossrivningar och restaureringar på ca 10 lokaler	Hela området	Prioriterade lokaler	Lst	Landsbygds- programmet, NV-ÅGP	100 000		1	2019-2023
Uppföljning								
Uppföljningsprogram, skyddade områden	Hela området		Lst	NV- skötselanslag	0		2	2019-2023
Uppföljningsprogram, ej skyddade områden (ca 20 lokaler)		Lokaler för <i>Psora globifera</i>	Lst	NV-ÅGP	100 000		2	2019-2023
Total uppskattad kostnad för åren 2019-2023					250 000			

